

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 252

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 28 april 2023

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

*Toetsing van decreten aan de federale Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) -
Uitspraak Grondwettelijk Hof*

In opvolging van het gecoördineerde antwoord van minister Bart Somers op schriftelijke vraag nr. 216 van 1 maart 2023 over de toetsing van decreten aan de federale Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) en de uitspraak van het Grondwettelijk Hof, zou ik volgende vragen willen richten aan de minister-president.

1. Wat zijn de implicaties van het oordeel van het Grondwettelijk Hof op de Vlaamse ontwerpen van decreet die de voorbije jaren werden goedgekeurd door het Vlaams Parlement maar niet werden voorgelegd aan de federale Gegevensbeschermingsautoriteit, zoals het Grondwettelijk Hof vereist?
2. Aansluitend ook de vraag of de Vlaamse toezichtsinstantie VTC, zoals door het Hof vereist, zal worden aangemeld bij de EU? Zal die eventuele aanmelding ook de reeds gegeven adviezen retroactief legaliseren?

**Vlaams
Parlement**

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 252 van 28 april 2023
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. Vooreerst merk ik graag op dat, anders dan u in uw vraagstelling suggereert, het niet zo is dat het Grondwettelijk Hof zou vereisen dat ontwerpen van decreet steeds voor advies aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) zouden moeten worden voorgelegd. Het Grondwettelijk Hof oordeelde wel dat ontwerpen van decreet aan een toezichthoudende autoriteit in de zin van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) moeten worden voorgelegd. De bevoegde toezichthoudende autoriteit kan volgens het Grondwettelijk Hof trouwens weldegelijk de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) zijn. Althans in de opvatting van het Grondwettelijk Hof is dit echter, vooralsnog, de GBA.

Het gezag van gewijsde van een arrest van het Grondwettelijk Hof blijft beperkt tot het voorwerp waarover het Hof zich formeel heeft uitgesproken. In casu betekent dit dat het gezag van gewijsde van het arrest nr. 26/2023 zich, strikt genomen, enkel uitstrekt tot de artikelen 2 en 7 tot 15 van het decreet van 18 december 2020, die door het Grondwettelijk Hof vernietigd werden.

Het valt niet uit te sluiten dat het arrest van het Grondwettelijk Hof zal aangewend worden in pogingen om in andere procedures de grondwettigheid van andere decreten die met miskenning van de in artikel 36.4, AVG opgenomen vormvereiste zijn tot stand gekomen, te betwisten. Het is echter geen automatisme dat een dergelijke betwisting zal worden gevoerd. Overigens staat niet bij voorbaat vast dat de uitkomst van een toekomstige betwisting hieromtrent noodzakelijk steeds dezelfde zal zijn als wat door het Grondwettelijk Hof werd geoordeeld in zijn arrest nr. 26/2023. Het is echter onmogelijk om daarover op vandaag reeds een voorafname te doen.

Concreet zijn de volgende pistes voor bestaande decreten mogelijk:

- De beroepstermijn is nog niet verstreken. Deze decreten kunnen worden aangevochten voor het Grondwettelijk Hof op dezelfde gronden als degene die tot het arrest nr. 26/2023 hebben geleid.
- De beroepstermijn is inmiddels verstreken maar er is nog een beroep hangende. Indien de verzoekende partijen de niet-raadpleging van de Gegevensbeschermingsautoriteit nog niet hadden aangevoerd als middel, kan niet absoluut worden uitgesloten dat dit argument alsnog in de procedure zal worden gebracht, althans voor zover dat nog mogelijk is. Indien de verzoekende partijen de niet-raadpleging van de Gegevensbeschermingsautoriteit als middel al hadden aangevoerd, verandert er in se niets.
- De beroepstermijn is inmiddels verstreken en er is geen hangend beroep. Voor deze decreten zijn er geen onmiddellijke gevolgen. Het kan wel niet worden uitgesloten dat in het kader van een onderliggende juridische procedure waar toepassing werd gemaakt van het betrokken decreet een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof wordt gesteld over de overeenstemming van dit decreet met artikel 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 36.4, AVG.

Wanneer het Grondwettelijk Hof vervolgens in een arrest over een beroep tot vernietiging of over een prejudiciële vraag zou oordelen dat een decreetsbepaling

ongrondwettig is wegens de niet-raadpleging van de Gegevensbeschermingsautoriteit, kan het Grondwettelijk Hof de werking in de tijd van een vernietigingsarrest of van de prejudiciële beslissing regelen. Het Hof kan de gevolgen van een vernietigde of ongrondwettig bevonden bepaling inderdaad handhaven, zowel voor het verleden als voor een periode in de toekomst. Het Hof kan - als het dat nodig vindt - de gevolgen van de vernietigde of ongrondwettig bevonden bepaling aanwijzen die als gehandhaafd moeten beschouwd worden of die voor een afgebakende periode (in de toekomst) voorlopig gehandhaafd worden.

Dat laatste is trouwens ook wat het Hof heeft gedaan in het arrest nr. 26/2023. In dat arrest heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat de gevolgen van vernietigde bepalingen gehandhaafd dienen te worden "tot de inwerkingtreding van een regeling die is aangenomen nadat voldaan is aan de vereisten van artikel 36, lid 4, AVG en uiterlijk tot en met 31 december 2023". Het Grondwettelijk Hof heeft zo, gedurende een bepaalde periode, aan de decreetgever alsnog de mogelijkheid willen bieden om een nieuwe regeling aan te nemen, teneinde de niet-nakoming van artikel 36.4 AVG te regulariseren door een nieuwe regeling aan te nemen nadat voldaan is aan de vereisten van artikel 36.4 AVG. Het Hof wees er in dat verband op dat de miskenning van de in artikel 36.4, AVG opgenomen vormvereiste in strijd is met "een Unierechtelijke procedurele verplichting", maar "voor het overige geen inbreuk inhoud[t] op materiële regels van het Unierecht". Het Hof gaf daarbij ook aan dat "de niet-nakoming van de procedurele verplichting kan worden geregulariseerd met inachtneming van de procedurele vereiste". Uit de overwegingen van het Grondwettelijk Hof blijkt dan ook dat de niet-nakoming van artikel 36.4 AVG wel degelijk kan worden "geregulariseerd".

Het is evident dat niet vooraf kan worden ingeschat hoe het Grondwettelijk Hof zal oordelen in gevallen waarin het daadwerkelijk geconfronteerd zou worden met andere decretale bepalingen die tot stand zijn gekomen met miskenning van de in artikel 36.4, AVG opgenomen vormvereiste.

2. Overeenkomstig de AVG werd de Europese Commissie in kennis gesteld van relevante wettelijke bepalingen betreffende VTC. De AVG hanteert trouwens niet de term "aanmelding".

Die kennisgeving zal op zich de reeds gegeven adviezen niet retroactief legaliseren.